

5 : 1 - 6 *waarschuwing voor de rijken*

Aan het eind van hoofdstuk 4 vat Jakobus zijn aanwijzingen samen: "wie dan weet goed te doen en het niet doet, voor die is het zonde"¹. Dat geldt niet alleen voor het voorafgaande, maar ook voor het volgende onderwerp, waarin hij de rijken bijzonder scherp aanpakt.

Is dat niet een beetje té scherp? Hij had toch al op de houdbaarheid van hun rijkdom gewezen?² Waarom dan deze scherpe toon?

Het is niet verkeerd om rijk te zijn. Het hangt er alleen vanaf wat de rijke met zijn rijkdom doet. Jozef van Arimethea is een rijk man, die zijn graf ter beschikking stelt voor de Heer³, iets waarmee hij een profetie in vervulling doet gaan⁴.

De profeten in het Oude Testament hadden de rijken in Israël al heel vaak gewaarschuwd om hun volksgenoten niet uit te buiten.

Amos bijvoorbeeld hekelt de rijke vrouwen die lui op hun divan liggen en alleen hun hand ophouden zodat hun echtgenoten die weer met luxe kunnen vullen, terwijl zij de armen vertrapten⁵.

Juist omdat zij Gods volk zijn en dus beter moeten weten, neemt God hen dit bijzonder kwalijk⁶. In diezelfde lijn gaat Jakobus tekeer tegen de rijken, die na al die jaren kennelijk nog niets geleerd hebben.

- rijkdom

Rijkdom is erg betrekkelijk. God heeft er een houdbaarheidsdatum op gezet, en daarna is het verrot en verroest.

Tot dat moment kan een rijke er nuttige dingen mee, zoals het een goed rentmeester betaamt. Maar de rijken tot wie Jakobus zich richt, schieten enorm tekort.

Het is opmerkelijk dat hij hen niet aanspreekt als mensen die in hun leven de leiding van de Heer horen te erkennen (zoals aan het eind van hoofdstuk 4), en ook niet als broeders

(zoals aan het begin van hoofdstuk 5). Het is alsof het voor Jakobus heel moeilijk is om hen als een gelovige te zien, wanneer zij hun rijkdom zó koesteren.

5 : 3 *de laatste dagen*

Bovendien leven zij in de laatste dagen. Dat hoeft Jakobus niet uit te leggen. Dat weten zij! Niemand kan bij overlijden ook maar iets uit dit leven meenemen⁷, maar als de komst van de Heer voor de deur staat is dat een extra reden om te beseffen dat Hij ons rekenschap zal vragen van wat wij met onze goederen hebben gedaan.

5 : 4 *de Heer Zebaoth*

Als derde reden voor zijn aanklacht noemt Jakobus het feit dat deze rijken hun arbeiders niet uitbetalen.

Ook dat is al eens door Maleachi aan de orde gesteld⁸, maar het is vooral door God in de wet uitdrukkelijk verboden⁹. En wanneer het toch gebeurt heeft zo'n benadeelde een enorme Hulp: "opdat hij niet over u tot de Heer roepe"¹⁰.

De Heer Zebaoth is de Heer der heerscharen, Die Zijn volk beschermt, in het bijzonder de kwetsbaren onder hen¹¹. Zij mogen de oogst van de akkers van de rijken binnenhalen, maar als zij hun loon niet ontvangen wordt hen groot onrecht aangedaan. Dat hoort de Heer!

5 : 6 *de rechtvaardige*

Wat het antwoord is van de Heer aan die rijken vermeldt Jakobus niet. Het gaat hem er om dat zulke rijken goed moeten beseffen hoe verkeerd hun gedrag is.

Wanneer zij zich tegoed doen aan de opbrengst van de oogst ("als op een slachtdag", zoals Nabal¹²), maar het loon aan de werkers niet uitkeren, plegen zij eigenlijk

¹ Jakobus 4 : 17

² Jakobus 1 : 11

³ Mattheüs 27 : 57

⁴ Jesaja 53 : 9

⁵ Amos 3 : 12 en 4 : 1 - 2

⁶ Amos 3 : 2

⁷ 1 Timotheüs 6 : 7

⁸ Maleachi 3 : 5

⁹ Leviticus 19 : 13

¹⁰ Deuteronomium 24 : 14, 15

¹¹ Jesaja 1 : 9; Romeinen 9 : 29

¹² 1 Samuël 25 : 36

moord. Zij beroven de werkers de mogelijkheid om te leven.

Zal zo'n werker het recht in eigen hand gaan nemen? Nee, want hij is een rechtvaardige, dat wil zeggen: hij is iemand die in handel en wandel lijkt op dé Rechtvaardige, de Heer Jezus.

De Heer Jezus zocht Zijn recht nooit¹³. "Hij weerstond de onrechtvaardige niet", ook al werd Hij in het gezicht geslagen, bespuwd, geselsd, enz. Meestal zweeg Hij. Wij zullen wellicht niet in díezelfde mate hoeven te lijden. Toch kan het gebeuren dat ons onrecht wordt aangedaan, mogelijk zelfs door een medegelovige.

Dan is het goed om het oordeel aan de Heer over te laten. "Waarom lijdt u niet liever onrecht?"¹⁴

5 : 7 - 9 de komst van de Heer

Jakobus richt zich nu weer tot "broeders", waaronder rijken en armen, en roept hen op om geduld te hebben. De rijken met hun rijkdom en de anderen die lijden onder onrecht, worden als gelovigen aangesproken om geduld te hebben tot de komst van de Heer.

Dat is niet het soort geduld dat iemand van nature heeft en waardoor hij een geduldig persoon is. Zo'n geduld zou je misschien een beetje kunnen aanleren.

Nee, het geduld dat wij als broeders en zusters allemaal moeten hebben, heeft niemand van nature en kunnen we ook niet aanleren. Dat geduld houdt verband met de komst van de Heer. Daarvoor moet je dus een gelovige zijn, en weten dat de Heer komt.

Als christen mag ik lijken op een landman, die het zaad in de akker zaait en daarna niets anders kan doen dan wachten op de vroege en late regen, waarna hij uiteindelijk de kostelijke vrucht kan oogsten.

Hij kan niet oogsten zonder regen, dus zonder de zegen van boven. De vroege regen komt redelijk snel na het zaaien, maar de late regen kan soms best lang op zich laten wachten. Maar de landman weet dat die komt, en weet ook welk effect dat heeft op het gezaaide.

¹³ Jesaja 53 : 7

¹⁴ 1 Korinthe 6 : 7

Het ingeplant woord¹⁵ is ons hart binnengekomen. Al vrij snel heeft de Heer het gezegend en is het gaan groeien.

Allerlei factoren kunnen er voor zorgen dat die groei wat stagneert, zowel factoren van binnen (als we onszelf weer eens tegenvallen) als van buiten (als ons onrecht wordt aangedaan).

Dan is het nodig om niet te gaan twijfelen of om wanhopig te gaan worden, want dat doet de landman ook niet. Die weet dat er nog meer regen gaat komen, want die kostelijke vrucht gaat geoogst worden. Daar is geen twijfel over mogelijk!

- *sterkt uw harten en zucht niet*

In de stellige overtuiging dat de Heer komt en dat de kostelijke vrucht dús geoogst wordt, krijgen we weer moed.

Mijn hart wordt sterk zodra ik weer weet dat het binnenhalen van de oogst niet van mij afhangt. De zegen die de komst van de Heer met zich mee brengt is Zijn zaak¹⁶, en dat is een enorme genade¹⁷.

Van Zijn kant is alles vast en zeker, en daar mag ik van mijn kant helemaal op vertrouwen.

Toch is er ook aan mijn kant het nodige te doen. Evenals de Israëlieten in de woestijn, mopperen christenen vandaag onder elkaar wat af! Er is altijd wel iets wat ons niet aanstaat, terecht of niet terecht. Het hoeft niet perse over andere christenen te gaan. Het kan ook te maken hebben met onvrede over bepaalde besluiten, over een gebrek aan toewijding, of iets dergelijks.

Maar dit soort zuchten hoort maar op één plaats thuis: bidden. Want er is maar één Persoon bij Wie we mógen zuchten: de Heer.

Hij staat als Rechter op het punt om te komen. Hij komt dan niet om ons als christenen mogelijk nog te veroordelen tot de eeuwige verlorenheid, maar om ons gedrag te beoordelen.

Hij houdt ons niet voor niets de spiegel voor van Zijn gedrag op aarde¹⁸. Hij zal ons laten zien hoeveel van Hem zichtbaar is geweest in ons leven.

¹⁵ Jakobus 1 : 21

¹⁶ Psalm 126 : 6

¹⁷ Hebréeën 13 : 9

¹⁸ Jakobus 1 : 25